

אביהו זכאי

אביהו זכאי היסטוריה ואפוקליפסה

היסטוריה ואפוקליפסה

דת ותודעה היסטורית בראשית העת החדשה
באירופה ובאמריקה

מוסד ביאליק • ירושלים

האפוקליפסה ניצבת ביסוד גילוי העולם החדש של אמריקה, ביסוד הרפורמציה הפרוטסטנטית של המאה השש־עשרה, המהפכה הפוריטנית של המאה השבע־עשרה והמהפכה האמריקנית של המאה השמונה־עשרה. הספר "היסטוריה ואפוקליפסה" עניינו בקשר ההדוק שבין דפוסי אמונה דתית לעיצובה של תודעה היסטורית בצמתים בולטים אלה של ראשית העת החדשה. לפנינו מכלול של חיבורים המתארים את ההקשרים השונים שבהם חברו היסטוריה ואפוקליפסה ויצרו תפיסות חדשות של מרחב וזמן, המגדירות את העולם המודרני מן המאה השש־עשרה ואילך.

בין השאר נידונים כאן גילוי העולם החדש של אמריקה ושילובו בתודעה ההיסטורית של בני אירופה; צמיחתה והשפעתה של פילוסופיה אפוקליפטית של היסטוריה ברפורמציה הפרוטסטנטית של המאה השש־עשרה; התמורה החשובה שחלה בדימוי ובמעמד של היהודים במחשבה האפוקליפטית ברנסנס האנגלי – התפנית מתאולוגיה של משפט לתאולוגיה של גאולת עם ישראל; האפוקליפסה והאסכטולוגיה של ההגירה הפוריטנית לאמריקה, המיוסדת על תהום עמוקה שאין לגשר עליה בין גורל העולם הישן, הגידון למשפט ולכליה, ובין החזון בדבר כינון מלכות אלוהים בעולם החדש של אמריקה. הדפוס המהפכני שיצרו הפוריטנים לשילוב אמריקה בתודעה ההיסטורית מציין את ראשית צמיחתה של אידאולוגיה אמריקנית מקורית שרואה בעולם החדש את מרכז ההיסטוריה. תנועות רבות הסתמכו על התפיסה ההיסטורית הזאת כדי להצדיק את הגירתן לאמריקה, ובסוף המאה השמונה־עשרה, עם המהפכה האמריקנית, חל בה חילון. אבל יסודותיה וערכיה נשמרו עד עצם היום הזה – חיזיון של ססע אידאולוגי עמוק שאין לאחותו בין קלקלות העולם הישן ובין בשורת הגאולה הדתית, החברתית והמדינית הצפונה בעולם החדש של אמריקה.

הפרופסור אביהו זכאי מלמד בחוג להיסטוריה באוניברסיטה העברית בירושלים. מספריו: אירופה והעולם החדש: גילוי אמריקה וכיבושה על ידי מדינות אירופה במאות הט"ו–י"ז, ירושלים 1993; *Exile and Kingdom: History and Apocalypse in the Puritan Migration to America*, 1992, reprint: paperback edition, Cambridge 2002; *Theocracy in Massachusetts: Reformation and Separation in Early Puritan New England*, New York 1994; *Jonathan Edwards's Philosophy of History: The Re-Enchantment of the World in the Age of Enlightenment*, Princeton 2003

על העטיפה: ארבעת פרשי האפוקליפסה, תחריט מאת אלברכט דירר, 1497–1498
Courtesy of The Wetmore Print Collection, Connecticut College, New London, USA

עיצוב העטיפה: תחיה רוזנטל, ירושלים
לוחו והדפסה: דפוס כתר, ירושלים

ISBN 978-965-342-981-9

9 789653 429819

מחיר מומלץ: 103 ש"ח